

อภิธานการ

สัญญาเลขที่ R2556C012

สำนักหอสมุด

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัย

บทบาทการให้บริการของสำนักงานบัญชีในมุมมองของบัญชีบริหาร

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกพร สุรณ์สุกุล

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยนเรศวร
วันลงทะเบียน..... 5 ก.ย. 2558
เลขทะเบียน..... 6 829519
เลขเรียกหนังสือ..... 2 HF
..... 564

.4
ก1253
2558

คณะบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร

มหาวิทยาลัยนเรศวร

สนับสนุนโดยกองทุนวิจัยมหาวิทยาลัยนเรศวร

โครงการวิจัย บทบาทการให้บริการของสำนักงานบัญชีในมุมมองของบัญชีบริหาร

ได้รับทุนอุดหนุนวิจัยสาขา Economic and Trades

งบประมาณรายได้ มหาวิทยาลัยนเรศวร ประจำปี 2556

จำนวนเงิน 80,000 บาท

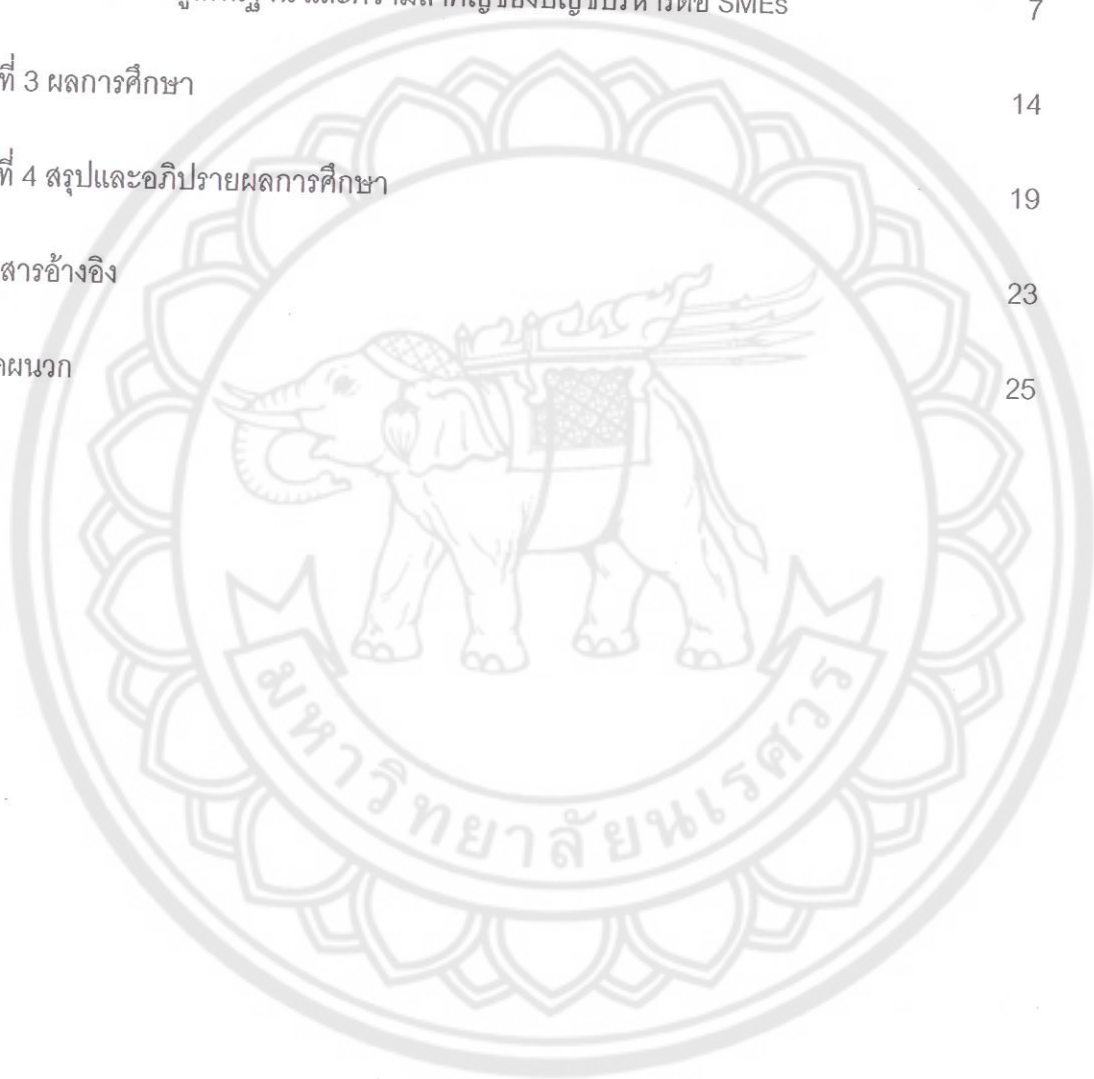
ระยะเวลาการทำวิจัย 2 ปี 6 เดือน

ตั้งแต่ วันที่ 1 ตุลาคม 2555 ถึง วันที่ 31 มีนาคม 2558

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 แนวคิด ข้อมูลพื้นฐาน และความสำคัญของบัญชีบริหารต่อ SMEs	7
บทที่ 3 ผลการศึกษา	14
บทที่ 4 สรุปและอภิปรายผลการศึกษา	19
เอกสารอ้างอิง	23
ภาคผนวก	25

บทสรุปผู้บริหาร

(Executive Summary)

ภาคเหนือตอนล่างมีธุรกิจ SMEs อยู่เป็นจำนวนมาก ที่ให้บริการของสำนักงานบัญชี ในการจัดทำบัญชีและภาษี เพียงเพื่อให้มีการนำส่งรายงานและแบบฟอร์มต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งข้อมูลเหล่านั้นไม่ใช่ข้อมูลที่สะท้อนผลการดำเนินงานที่แท้จริงของธุรกิจ ในขณะที่สำนักงานบัญชีมีศักยภาพมากกว่านั้น แต่ SMEs แทบจะไม่เคยมีงบกำไรขาดทุนหรืองบแสดงฐานะการเงินที่เต็มรูปแบบ เพื่อใช้ในการตัดสินใจทางธุรกิจได้ ดังนั้นถ้าสำนักงานบัญชีจะแสดงศักยภาพให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ก็จะต้องเปลี่ยนบทบาทของสำนักงานบัญชี จากการที่เป็นเพียงผู้บันทึกรายการ มาเป็นผู้ให้คำปรึกษา โดยการเป็นผู้แนะนำระบบบัญชีคอมพิวเตอร์และสอนให้ SMEs รู้จักบันทึกบัญชีด้วยตนเอง ช่วยแนะนำให้ SMEs สามารถนำตัวเลขทางบัญชีไปใช้ในการตัดสินใจเชิงธุรกิจ โดยเน้นการลงบัญชีชุดเดียว แล้วเอาผลการดำเนินงานที่ได้จากรายงานทางการเงินนั้น มาใช้โมเชิงบัญชีบริหาร จะทำให้ SMEs ได้ทราบผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน ข้อมูลอื่นๆ ของธุรกิจ เช่น ต้นทุนการผลิตสินค้า/บริการ การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เป็นต้น เพื่อใช้ในการตัดสินใจให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผ่านรายงานทางบัญชี อันได้แก่ งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน อย่างทันการทุกเดือน ทำให้ธุรกิจมีความแข็งแรงเติบโต ดำเนินกิจการได้อย่างมั่นคงและมีกำไร และไม่ต้องกังวลที่จะถูกสรรพากรตรวจบัญชีย้อนหลัง

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงผลของการนำข้อมูลทางบัญชีที่สำนักงานบัญชีจัดทำ ให้ SMEs นำไปใช้ในมุมมองของบัญชีบริหาร
2. เพื่อศึกษาถึงประโยชน์ ปัญหา และข้อจำกัด ที่จะให้ SMEs เป็นผู้จัดทำบัญชีเอง
3. เพื่อศึกษาถึงความเป็นไปได้ที่จะเปลี่ยนบทบาทของสำนักงานบัญชี จากเป็นเพียงผู้บันทึกรายการ เป็นผู้ให้คำปรึกษา
4. เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำผลของงบการเงินที่ได้ไปใช้ในการกำกับดูแล และพัฒนาสำนักงานบัญชีรวมถึงธุรกิจ SMEs

ตัวอย่างของการศึกษาและการเก็บข้อมูล

สำนักงานบัญชีในเขตภาคเหนือตอนล่าง ได้แก่ พิษณุโลก นครสวรรค์ สุโขทัย อุตรดิตถ์ เพชรบูรณ์ กำแพงเพชร และตาก จำนวน 50 สำนักงาน โดยแต่ละสำนักงานบัญชี รับผิดชอบธุรกิจ SMEs 30 ราย ขึ้นไป เป็นการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

ขอบเขตการศึกษา ประกอบด้วย

- คุณลักษณะที่สำคัญของสำนักงานบัญชีที่คาดว่าจะมีความสำคัญกับการให้บริการในมุมมองของบัญชีบริหาร
- ผลของการนำข้อมูลทางบัญชีที่สำนักงานบัญชีจัดทำไปใช้ในมุมมองของบัญชีบริหาร
- ประโยชน์ ปัญหาและข้อจำกัดที่จะให้ SMEs เป็นผู้จัดทำบัญชีเอง
- ความเป็นไปได้ที่จะเปลี่ยนแปลงบทบาทของสำนักงานบัญชี
- การนำผลของงบการเงินที่ได้ไปใช้ในการกำกับดูแล เพื่อพัฒนาสำนักงานบัญชี และ SMEs

ผลการศึกษา

จากการสัมภาษณ์สำนักงานบัญชี จำนวน 50 สำนักงาน พบว่า คุณลักษณะที่สำคัญของสำนักงานบัญชี ที่มีความพร้อมที่จะเป็นผู้ให้บริการในมุมมองของบัญชีบริหารนั้น จะเป็นสำนักงานบัญชีที่มีบุคลากรส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์ในการทำบัญชีประมาณ 3 ปีขึ้นไป จึงจะมีศักยภาพเพียงพอที่จะให้คำปรึกษาและแนะนำกับธุรกิจ SMEs ได้ ซึ่งสำนักงานบัญชีส่วนใหญ่มีความพร้อมที่จะเพิ่มบทบาทการจัดทำข้อมูลเพื่อสะท้อนผลการดำเนินงานที่แท้จริง และพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงไปเป็นผู้ให้คำปรึกษาในเรื่องการจัดทำข้อมูลทางบัญชีให้กับ SMEs เพื่อให้ SMEs มีข้อมูลทางการเงินไปใช้ในการตัดสินใจในเรื่องการบริหารงาน เพราะปัจจุบันนี้ งบการเงินของ SMEs ที่สำนักงานบัญชีจัดทำให้นั้น เป็นเพียงการส่งให้หน่วยงานที่กำกับดูแลตามกำหนดปีละ 1 ครั้ง เท่านั้น นอกจากนั้นก็เป็นการจ้างสำนักงานบัญชีในการสรุปข้อมูลเพื่อนำส่งภาษีให้กับกรมสรรพากรประจำเดือน และอาจมีการนำไปใช้กับธนาคาร เมื่อต้องการระดมเงินทุนโดยการกู้ยืมจากธนาคาร

และจากการสัมภาษณ์เจ้าของสำนักงานบัญชียังพบอีกว่า การที่ SMEs ส่วนใหญ่ยังใช้บริการของสำนักงานบัญชีมากกว่าที่จะจัดทำบัญชีเองนั้น เนื่องจากเมื่อเปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียระหว่างการใช้บริการของสำนักงานบัญชีกับการจ้างพนักงานบัญชีเอง พบว่าถ้า SMEs จ้างพนักงานบัญชีเองจะเกิดค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินเดือน เงินทุนด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ โปรแกรมทางบัญชี ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ซึ่งสูงกว่าการใช้บริการของสำนักงานบัญชี หรือแม้แต่ปัญหาในเรื่องอัตราการเข้าออกของพนักงาน ซึ่งมีผลกระทบกับความต่อเนื่องในการจัดทำบัญชี และยังพบว่า SMEs ใดที่มีการจ้างพนักงานเพื่อจัดทำบัญชีเอง ยังคงมีปัญหามาในเรื่องของพนักงานบัญชีที่รับมาทำงาน ยังขาดความรู้ ความเข้าใจที่เพียงพอ ทำให้ไม่สามารถจัดทำงบการเงินได้ พนักงานบัญชีจึงเป็นเพียงผู้มีหน้าที่รวบรวมเอกสารเท่านั้น หรือบางกิจการเป็นธุรกิจขนาดเล็กซึ่งมีรายการทางบัญชีไม่มาก จึงไม่คุ้มกับการจ้างพนักงานเพื่อมาจัดทำบัญชีเอง ซึ่งในท้ายที่สุด SMEs ก็ยังต้องใช้บริการสำนักงานบัญชีเพื่อออกงบการเงินต่อไป เนื่องจากความพร้อมของสำนักงานบัญชีมีมากกว่า SMEs ที่จะเป็นผู้จัดทำบัญชีเอง

สำหรับข้อมูลทางการเงิน ที่สำนักงานบัญชีได้จัดทำให้ SMEs นั้น ถ้าธุรกิจ SMEs ส่งข้อมูลครบถ้วน ข้อมูลที่นำมาจัดทำงบการเงินจะมีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ และสอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชี ได้ดีกว่า เนื่องจากสำนักงานบัญชีจะมีการติดตามการเปลี่ยนแปลงของหลักการบัญชี และกฎเกณฑ์ด้านภาษีอย่างสม่ำเสมอ แต่ถ้าให้ SMEs เป็นผู้จัดทำบัญชีเอง เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์ต่างๆ ทั้งในด้านบัญชีและภาษี จะทำให้เกิดความผิดพลาดได้มากกว่า เนื่องจากไม่สามารถติดตามการเปลี่ยนแปลงได้ทัน ดังนั้นถ้าให้สำนักงานบัญชีจัดทำข้อมูลทางการเงินให้ จะทำให้สรรพากรสามารถจัดเก็บภาษีได้ถูกต้อง และไม่ต้องระวังในเรื่องการยื่นภาษีที่อาจไม่ถูกต้องอาจต้องเสียเบี้ยปรับเงินเพิ่มได้ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลทางการเงินไปใช้ในการส่งเสริมธุรกิจ SMEs เพื่อช่วยพัฒนาขีดความสามารถของ SMEs ได้มากขึ้นกว่าเมื่อเทียบกับการที่ SMEs จะต้องมีพนักงานบัญชีเอง

บทสรุปที่สำคัญคือ ในมุมมองของสำนักงานบัญชี SMEs ยังคงมาใช้บริการจากสำนักงานบัญชีอยู่ เนื่องจากเล็งเห็นข้อเสียที่จะเกิดขึ้นจากการจ้างพนักงานบัญชีเอง ถึงแม้ว่าการจ้างพนักงานเองจะมีข้อดีอยู่ก็ตาม นั้นแสดงให้เห็นว่า SMEs ยังไม่ตระหนักพอถึงการจัดทำข้อมูลทางบัญชีด้วยตนเอง จึงตัดความยุ่งยากของการจัดทำข้อมูลทางบัญชีนี้ ไปให้กับสำนักงานบัญชีเป็นผู้รับผิดชอบ ดังนั้นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่กำกับดูแลและพัฒนา SMEs จะทำอย่างไรให้ธุรกิจ SMEs เห็นความสำคัญของการจัดทำบัญชีด้วยตนเอง โดยการจ้างพนักงานเอง และจัดทำเพียงชุดเดียว แล้วได้ประโยชน์ทั้งในมุมมองของบัญชีการเงินคือการ

จัดทำงบการเงินเพื่อนำส่งกรมพัฒนาธุรกิจการค้า และการเสียภาษีให้กับกรมสรรพากร และบัญชีบริหาร
คือการนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้ในการตัดสินใจของธุรกิจ ไปพร้อมๆ กัน

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

80% ของธุรกิจในประเทศไทยเป็นธุรกิจ SMEs และเกือบ 100% ของธุรกิจ SMEs นั้นใช้บริการของสำนักงานบัญชีในการจัดทำบัญชีและภาษี เพียงเพื่อให้มีการนำส่งรายงานและแบบฟอร์มต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งข้อมูลเหล่านั้นไม่ใช่ข้อมูลที่สะท้อนผลการดำเนินงานที่แท้จริงของธุรกิจ SMEs จึงมองสำนักงานบัญชีเป็นเพียงผู้มีหน้าที่จัดทำภาษีและนำส่งงบการเงินให้รัฐแทน ทั้งๆ ที่สำนักงานบัญชีมีศักยภาพมากกว่านั้น ในขณะที่ SMEs แทบจะไม่เคยมีงบกำไรขาดทุนหรืองบแสดงฐานะการเงิน ที่เต็มรูปแบบที่ใช้ในการตัดสินใจทางธุรกิจได้

ดังนั้นถ้าสำนักงานบัญชีจะแสดงศักยภาพให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ก็จะต้องเปลี่ยนบทบาทของสำนักงานบัญชี จากการที่เป็นเพียงผู้บันทึกรายการ มาเป็นผู้ให้คำปรึกษา โดยการเป็นผู้แนะนำระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขึ้นมาและสอนให้ลูกค้ายักบันทึกรายการด้วยตนเอง โดยเน้นการลงบัญชีชุดเดียว แล้วเอาผลการดำเนินงานที่ได้จากรายงานทางการเงินนั้น มาใช้ในเชิงบัญชีบริหาร เพื่อเปรียบเทียบกับแผนธุรกิจ โดยเป้าหมายของสำนักงานบัญชีก็คือ ช่วยแนะนำให้ SMEs สามารถนำตัวเลขทางบัญชีไปใช้ในการตัดสินใจเชิงธุรกิจ เพื่อให้ดำเนินกิจการอย่างมั่นคงและมีกำไร

ภาคเหนือตอนล่างถือว่ามีความรู้ธุรกิจ SMEs อยู่เป็นจำนวนมาก ที่ยังใช้บริการของสำนักงานบัญชี ด้วยเหตุผลข้างต้น และแทบไม่เคยมีข้อมูลทางบัญชีเพื่อใช้ในการตัดสินใจทางธุรกิจได้ ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาถึงความเป็นไปได้ที่จะเปลี่ยนบทบาทของสำนักงานบัญชีที่จัดทำข้อมูลทางบัญชีเพียงมุมมองของบัญชีการเงินเพียงอย่างเดียวเป็นการจัดทำข้อมูลทางการเงินในมุมมองของบัญชีบริหารด้วย ซึ่งประโยชน์ที่จะได้ คือ แนวคิดของการบัญชีบริหาร ทำให้ SMEs ได้ทราบผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน ข้อมูลอื่นๆ ของธุรกิจ เช่น ต้นทุนการผลิตสินค้า/บริการ เป็นต้น เพื่อใช้ในการตัดสินใจให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผ่านรายงานทางบัญชี อันได้แก่ งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน อย่งทันการทุกเดือน ทำให้ธุรกิจมีความแข็งแกร่งเติบโต และไม่ต้องกังวลที่จะถูกสรรพากรตรวจบัญชีย้อนหลัง

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงผลของการนำข้อมูลทางบัญชีที่สำนักงานบัญชีจัดทำ ให้ SMEs นำไปใช้ในมุมมองของบัญชีบริหาร
2. เพื่อศึกษาถึงประโยชน์ ปัญหา และข้อจำกัด ที่จะให้ SMEs เป็นผู้จัดทำบัญชีเอง

3. เพื่อศึกษาถึงความเป็นไปได้ที่จะเปลี่ยนบทบาทของสำนักงานบัญชี จากเป็นเพียงผู้บันทึก
รายการ เป็นผู้ให้คำปรึกษา
4. เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำผลที่ได้ไปใช้ในการกำกับดูแล และพัฒนาสำนักงานบัญชีรวมถึง
ธุรกิจ SMEs

1.3 การทบทวนวรรณกรรม

ศิริรัฐ โทติเวชการ(บทความ,2548) ประมาณ 30 ปีก่อน สำนักงานบัญชีแห่งหนึ่งในประเทศญี่ปุ่น
ทำการปฏิวัติระบบของสำนักงานบัญชีที่เป็นเพียงผู้มีหน้าที่จัดทำภาษีและนำส่งงบการเงินแทน SMEs
ด้วยการพัฒนาระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ และนำไปติดตั้งที่สำนักงานของลูกค้าและสอนให้ลูกค้ารู้จัก
บันทึกบัญชีด้วยตนเอง โดยเน้นการลงบัญชีชุดเดียวแล้วเอาผลการดำเนินงานที่ได้จากรายงานการเงินนั้น
มาไว้ในเชิงบัญชีบริหาร เพื่อเปรียบเทียบกับแผนธุรกิจ ที่ได้ช่วยลูกค้าทำไว้ในแต่ละปี ทำให้ SMEs มี
รายงานทางบัญชี อันได้แก่ งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน อย่างทันการทุกเดือน ทำให้ธุรกิจมี
ความแข็งแกร่งและเติบโต และยังไม่ต้องห่วงเรื่องถูกสรรพากรตรวจสอบย้อนหลัง ยิ่งไปกว่านั้นงบการเงิน
ของ SMEs ที่ใช้บริการของเครือข่ายนี้ ยังได้รับความเชื่อถือและยอมรับจากสรรพากรรวมถึงสถาบัน
การเงินด้วย

ศิลปพร ศรีจันเพชร. (บทความ,2555). การประกอบธุรกิจ SMEs ให้ประสบผลสำเร็จมีปัจจัย
สนับสนุนหลายประการ แต่สิ่งหนึ่งที่ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มักมองข้ามไป คือ การมีระบบข้อมูลทางการ
บัญชีที่ถูกต้องและมีการควบคุมที่สำคัญ ผู้ประกอบการที่ประสบผลสำเร็จ จะอาศัยข้อมูลทางการบัญชี
เป็นแนวทางในการบริหารธุรกิจ ข้อมูลทางการบัญชีจะช่วยผู้ประกอบการในการวางแผน ตัดสินใจ และ
ควบคุมการดำเนินงานไปสู่เป้าหมาย ข้อมูลที่ผู้ประกอบการต้องการย่อมแตกต่างกันไปตามสถานการณ์
สภาพแวดล้อม และปัญหาที่เกิดขึ้น ธุรกิจ SMEs อาจไม่จำเป็นต้องมีระบบบัญชีที่ซับซ้อนเหมือนธุรกิจ
ขนาดใหญ่ แต่ผู้ประกอบการก็ยังคงควรให้ความสำคัญ โดยการจัดให้มีการจัดบันทึกรายการต่างๆ ที่เกิดจาก
การประกอบธุรกิจลงในสมุดบัญชีอย่างเป็นระบบ เพื่อสามารถนำข้อมูลที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์ทาง
เศรษฐกิจไปจัดทำรายงานทางการเงิน ตลอดจนรายงานเพื่อการบริหาร ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการ
ตัดสินใจ

การจัดทำบัญชีสำหรับธุรกิจ SMEs โดยมีขอบเขตที่เหมาะสมกับขนาดของกิจการเป็นเรื่องสำคัญ
ผู้บริหารสามารถนำโปรแกรมสำเร็จรูปที่ไม่ซับซ้อนมาช่วยในการบันทึกบัญชี โปรแกรมสำเร็จรูปดังกล่าว
เป็นโปรแกรมมาตรฐานทั่วไป ซึ่งนักบัญชีสามารถเรียนรู้ได้ กิจการสามารถใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการ

จัดทำบัญชี งบการเงิน และรายงานเพื่อการบริหารได้อย่างทันเวลา ตัวอย่างของงบการเงินและรายงานทางการเงินดังกล่าวได้แก่ งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน รายงานยอดขาย รายงานวิเคราะห์อายุหนี้ และรายงานสินค้าคงเหลือ เป็นต้น

สุภาพร เข้มช้อย (2557, บทคัดย่อ) ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อแนวทางในการปฏิบัติงานบัญชีของนักบัญชีไทย พบว่าผู้มีหน้าที่ในการจัดทำงบการเงินส่วนมากให้ความสำคัญกับการจัดทำงบการเงินเพื่อยื่นชำระภาษีต่อกรมสรรพากรมากกว่าการนำไปใช้ประโยชน์ในด้านการบริหารและตัดสินใจ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าข้อมูลทางการเงินที่นักบัญชีได้สร้างสรรคผลงานออกมา ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์กับการตอบสนองในส่วนที่ผู้มีหน้าที่จัดทำงบการเงินในฐานะของผู้บริหาร ที่เป็นผู้หนึ่งที่ต้องใช้ข้อมูลสรุปทางบัญชีเพื่อที่จะมาใช้ประโยชน์และเพื่อตอบโจทยในงานด้านบริหารและการตัดสินใจได้เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพในด้านแนวทางการปฏิบัติงานของนักบัญชีไทยในมุมมองของผู้ประกอบการ/ผู้บริหาร/นายจ้าง

อนุรักษ์ ทองสุขวงค์และ ศิริลักษณ์ ศุทธชัย (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้ประโยชน์และความต้องการใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินของ SMEs ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อการบริหาร พบว่า SMEs ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินเพื่อการบริหาร ในด้านการควบคุมและประเมินผล การวางแผน การสั่งการและสร้างแรงจูงใจ โดยใช้ประโยชน์ในระดับมาก จากงบกำไรขาดทุน งบดุล และงบกระแสเงินสดตามลำดับ

1.4 ทฤษฎี แนวคิดของโครงการวิจัย

แนวคิดบัญชีการเงิน และบัญชีบริหาร

1.5 วิธีการดำเนินงานวิจัย

1. สร้างแนวคำถามเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์
2. รวบรวมข้อมูลจากแนวคำถาม ของสำนักงานบัญชี จำนวน 50 สำนักงาน ในเขตภาคเหนือตอนล่าง
3. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและวิธีการทางสถิติ
4. อภิปรายผลและนำเสนอรายงานการวิจัย

1.6 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ในการสร้างแบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยสร้างโดยอาศัยข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี บทความที่เกี่ยวข้อง และจากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยดัดแปลงให้เหมาะสมกับงานวิจัยนี้ ซึ่งแบ่งออกเป็น ประเด็นการศึกษา ดังนี้

- คุณลักษณะที่สำคัญของสำนักงานบัญชีที่คาดว่าจะมีความสำคัญกับการให้บริการในมุมมองของบัญชีบริหาร
- ผลของการนำข้อมูลทางบัญชีที่สำนักงานบัญชีจัดทำไปใช้ในมุมมองของบัญชีบริหาร
- ประโยชน์ ปัญหาและข้อจำกัดที่จะให้ SMEs เป็นผู้จัดทำบัญชีเอง
- ความเป็นไปได้ที่จะเปลี่ยนบทบาทของสำนักงานบัญชี
- การนำผลที่ได้ไปใช้ในการกำกับดูแล เพื่อพัฒนาสำนักงานบัญชี และ SMEs

1.7 การเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ตามโครงร่างคำถามที่ปรากฏในแนวคำถาม การวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนาเป็นหลัก

1.8 ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้ ผู้วิจัยจะใช้ระยะเวลา 6 เดือน คือ สิงหาคม 2555- มกราคม 2556 โดยผู้วิจัยจะเป็นผู้สัมภาษณ์เป็นรายสำนักงานด้วยตัวผู้วิจัยเอง

1.9 ประชากรและจำนวนตัวอย่าง

ข้อมูลสำนักงานบัญชีของแต่ละจังหวัดที่จะเป็นตัวอย่างของการศึกษานี้ ใช้ฐานข้อมูลจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้าของแต่ละจังหวัดในเขตภาคเหนือตอนล่าง สำหรับการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างมีขั้นตอนดังนี้

- เลือกจังหวัดที่มีจำนวนสำนักงานบัญชี 10 สำนักงานขึ้นไป ได้ทั้งสิ้น 7 จังหวัด ได้แก่ พิษณุโลก สุโขทัย ตาก กำแพงเพชร อุตรดิตถ์ เพชรบูรณ์ และนครสวรรค์

- เมื่อได้จังหวัดตัวอย่างที่จะทำการศึกษา 7 จังหวัดแล้ว จะเลือกสำนักงานบัญชีที่มีจำนวนธุรกิจ SMEs ที่รับผิดชอบ 30 รายขึ้นไป ซึ่งสำนักงานบัญชีส่วนใหญ่จะมีธุรกิจ SMEs ที่มาใช้บริการเป็นจำนวนมาก ดังนั้นเพื่อเป็นการเริ่มต้นการศึกษา จะทำการเลือกสำนักงานบัญชี จำนวนครึ่งหนึ่งของสำนักงานบัญชีทั้งหมดในจังหวัดนั้นๆ จึงทำให้มีจำนวนสำนักงานบัญชีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 50 สำนักงาน

1.10 ระยะเวลาการทำวิจัย และแผนการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัย

ระยะเวลาวิจัยตั้งแต่ 1 ม.ค.2555 – 31 ธ.ค. 2555

กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1. สร้างแบบสอบถาม	→	→										
2. รวบรวมข้อมูล			→	→	→							
3. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยทฤษฎีต่างๆที่เกี่ยวข้อง และวิธีการทางสถิติ						→	→					
4. อภิปรายผล									→	→	→	
5. ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์												→

1.11 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงผลของการนำข้อมูลทางบัญชีที่สำนักงานบัญชีจัดทำไปใช้ในมุมมองของบัญชีบริหาร
2. ทราบถึงประโยชน์ ปัญหา และข้อจำกัด ที่จะให้ SMEs เป็นผู้จัดทำบัญชีเองทั้งในมุมมองของบัญชีการเงินและบัญชีบริหาร
3. ทราบถึงความเป็นไปได้ที่จะเปลี่ยนบทบาทของสำนักงานบัญชีจากเป็นเพียงผู้บันทึกรายการให้เป็นผู้ให้คำปรึกษา
4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลที่ได้ไปใช้ในการกำกับดูแล และพัฒนาสำนักงานบัญชี รวมถึงธุรกิจ SMEs

1.12 งบประมาณของโครงการวิจัย รายละเอียดงบประมาณตามประเภทหมวดเงินต่างๆ

หมวดเงิน	รายการ	บาท
1. หมวดค่าตอบแทน		
	ค่าตอบแทนผู้ช่วยวิจัย (1 คน x 300 บาท x 80วัน)	24,000
2. หมวดค่าใช้จ่าย		
	ค่าเดินทาง (5,000 บาท/ครั้ง x 2 ครั้ง) และ (2,500 บาท/ครั้ง x 4 ครั้ง (ไป-กลับ))	20,000
	ค่าที่พัก (2,500 บาท X 2 คืน)	5,000
	ค่าถ่ายเอกสารและวัสดุโครงการวิจัย	8,000
	ค่าจ้างเหมาจ่ายวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล	10,000
	ค่าจ้างเหมาพิมพ์รายงานฉบับสมบูรณ์	5,000
	รวมค่าใช้จ่ายในการวิจัย	72,000
3. ค่าตอบแทนคณะผู้วิจัย (10% ของโครงการวิจัย)		
	รวมค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น	80,000

(แปดหมื่นบาทถ้วน)

*** ทั้งนี้ทุกรายการสามารถถัวเฉลี่ยได้

1.13 ประเภทงานวิจัย วิจัยประยุกต์

1.14 สาขาที่ทำกาวิจัย สาขาเศรษฐศาสตร์ (การบัญชี)

1.15 คำสำคัญ บัญชีบริหาร SMEs สำนักงานบัญชี

บทที่ 2

แนวคิด ข้อมูลพื้นฐาน และความสำคัญของบัญชีบริหารต่อ SMEs

ในบทนี้ ประกอบด้วย

1. แนวคิด ของ บัญชีการเงิน และบัญชีบริหาร
2. ข้อมูลพื้นฐาน 2 ส่วน คือ
 - 2.1 สำนักงานบัญชี
 - 2.2 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SMEs)
3. ความสำคัญของบัญชีบริหารต่อ SMEs

1. แนวคิด ของ บัญชีการเงิน และบัญชีบริหาร

บัญชีการเงิน (Financial Accounting) หมายถึง การจัดทำบัญชีและการรายงานทางการเงินของกิจการที่จัดทำภายใต้กฎเกณฑ์หลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปหรือมาตรฐานบัญชี ให้แก่ผู้ใช้งบการเงินภายนอกกิจการ เพื่อให้ประกอบการวางแผน ควบคุม และตัดสินใจในการดำเนินการต่างๆ โดยมุ่งเน้นไปที่งบการเงินต่าง ๆ อาทิ งบกำไรขาดทุน งบแสดงฐานะการเงิน งบกระแสเงินสด เป็นต้น ซึ่งจะถูกส่งไปให้กับผู้ถือหุ้น ผู้ให้กู้ นักวิเคราะห์ทางการเงิน และอื่น ๆ ภายนอกองค์กร ซึ่งการจัดทำงบการเงินนี้จะต้องอยู่ภายใต้มาตรฐานการบัญชีที่ยอมรับโดยทั่วไปนั่นเอง

บัญชีบริหาร (Managerial Accounting) หมายถึง การจัดทำบัญชี และรายงานทางการเงินของส่วนงานต่างๆ ในองค์กรให้แก่ฝ่ายบริหารของกิจการ เพื่อใช้ในการวางแผน ควบคุม และตัดสินใจ การจัดทำข้อมูลทางบัญชีจะทำตามความเหมาะสม และตามความต้องการของฝ่ายบริหาร โดยมุ่งเน้นไปที่การวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินเชิงลึกภายในองค์กร เพื่อให้ผู้บริหารจะสามารถนำผลการวิเคราะห์นี้ไปใช้ประโยชน์ในการจัดการองค์กรด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น ข้อมูลการวิเคราะห์เกี่ยวกับพฤติกรรมต้นทุน การหาจุดคุ้มทุน การวางแผนกำไร การวางแผนงบประมาณด้านปฏิบัติการและโครงการต่าง ๆ ต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจต่าง ๆ เป็นต้น

2. ข้อมูลพื้นฐาน

2.1 สำนักงานบัญชี

จำนวนสำนักงานบัญชีในเขตภาคเหนือตอนล่างแยกตามจังหวัด

จังหวัด	จำนวนสำนักงาน บัญชีทั้งสิ้น
พิษณุโลก	20
สุโขทัย	12
ตาก	12
กำแพงเพชร	10
อุตรดิตถ์	10
เพชรบูรณ์	14
พิจิตร	6
นครสวรรค์	22
อุทัยธานี	3
รวม	109

หน้าที่การให้บริการของสำนักงานบัญชี

1. บริการด้านงานบัญชี

- - ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชี ของบริษัท ตามที่กฎหมายกำหนด
- - จัดทำสมุดบัญชีรายวัน, สมุดบัญชีแยกประเภท และรายงานทางบัญชีต่างๆ
- - จัดทำปิดงบการเงินรายปีก่อนตรวจสอบ โดยผู้สอบบัญชีพร้อมรายละเอียดประกอบงบการเงินครบถ้วน ได้แก่ งบกระตบยอดเงินฝากธนาคาร- รายละเอียดลูกหนี้-เจ้าหนี้คงเหลือ- ทะเบียนทรัพย์สินและค่าเสื่อมราคา
- - วางระบบบัญชี

2. บริการด้านภาษีอากร

- - จัดวางแผนภาษี วางระบบภาษีอากร อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับประเภทธุรกิจ
- - ให้คำปรึกษาปัญหาภาษีอากร และการจัดเก็บเอกสาร

- สอบทานงานภาษีอากรก่อนยื่นแบบ
- คำขอและจัดเตรียมแบบภาษีที่ต้องยื่นในแต่ละเดือนได้แก่ ภ.ง.ด.1, ภ.ง.ด. 3, ภ.ง.ด.53, ภ.พ.30, รายงานภาษีซื้อ, รายงานภาษีขาย, พร้อมบริการนำส่งสรรพากร
- จัดทำประมาณการภาษีเงินได้นิติบุคคลภาษีครึ่งปี (ภ.ง.ด. 51) และยื่นแบบต่อกรมสรรพากร

3. บริการด้านจดทะเบียน

- การจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท ฯ
- เพิ่ม – ถอน กรรมการเข้า - ออกของบริษัทฯ
- เปลี่ยนแปลงชื่อตัว ชื่อสกุล ลายมือชื่อกรรมการ
- เพิ่ม – ลดทุนบริษัท
- เปลี่ยนแปลงผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ
- เปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ของบริษัทฯ
- ย้ายที่ตั้งสำนักงาน
- เพิ่ม ลด สาขาของบริษัทฯ
- เลิกและชำระบัญชี บริษัทฯ

4. งานตรวจสอบบัญชี

- บริการงานตรวจสอบบัญชีที่ได้มาตรฐาน ตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป
- จัดทำเป็นงบการเงินอันประกอบไปด้วยงบดุล งบกำไรขาดทุน งบกำไรสะสม งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนผู้ถือหุ้น และหมายเหตุประกอบงบการเงิน
- นำเสนอรายงานทางการเงินต่อผู้บริหารในข้อผิดพลาดทางการเงินบัญชี เช่น การควบคุมภายใน ความเหมาะสมกับระบบบัญชีที่ใช้ ช่องทางการทุจริตที่อาจเกิดขึ้น ข้อมูลที่เป็นสาระสำคัญต่างๆ ที่กระทบต่อการดำเนินงานของกิจการ
- บริการยื่นงบการเงินหลังทำการตรวจและรับรองด้วยผู้สอบบัญชีแล้ว ซึ่งประกอบไปด้วย งบการเงิน บอจ.5 สบข.3 และเอกสารอื่นๆ

2.2 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SMEs)

คำว่า “วิสาหกิจ” หรือ “Enterprise” มีความหมายครอบคลุมกลุ่มประเภท กิจการ 3 กลุ่มใหญ่ๆ คือ การผลิต (Manufacturing Sector) การค้า (Trading Sector) และการบริการ (Services

Sector) ขนาดของ SMEs ใช้เกณฑ์ของการกำหนดจากจำนวนการจ้างงาน หรือจากมูลค่าสินทรัพย์ถาวร ไม่รวมที่ดินโดยให้ถือจำนวนการจ้างงานหรือมูลค่าสินทรัพย์ถาวรที่น้อยกว่า เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาของวิสาหกิจ ซึ่งหลักเกณฑ์ทั้งสองดังกล่าวได้จำแนกตามลักษณะวิสาหกิจดังแสดงไว้ในตาราง ต่อไปนี้

ลักษณะวิสาหกิจ	จำนวนการจ้างงาน (คน)	จำนวนการจ้างงาน (คน)	จำนวนสินทรัพย์ถาวร (บาท)	จำนวนสินทรัพย์ถาวร (บาท)
	ขนาดย่อม	ขนาดกลาง	ขนาดย่อม	ขนาดกลาง
กิจการผลิตสินค้า	ไม่เกิน 50	51-200	ไม่เกิน 50	51-200
กิจการค้าส่ง	ไม่เกิน 25	26-50	ไม่เกิน 50	51-100
กิจการค้าปลีก	ไม่เกิน 15	16-30	ไม่เกิน 30	31-60
กิจการให้บริการ	ไม่เกิน 50	51-200	ไม่เกิน 50	51-200

ความสำคัญของ SMEs ต่อระบบเศรษฐกิจ

SMEs คือ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีความเหมาะสม มีความคล่องตัวในการปรับสภาพให้เข้ากับสถานการณ์ทั่วไปของประเทศ อีกทั้งยังเป็นวิสาหกิจที่ใช้เงินทุนในจำนวนที่ต่ำกว่าวิสาหกิจขนาดใหญ่ และยังช่วยรองรับแรงงานจากภาคเกษตรกรรมเมื่อหมดฤดูกาลเพาะปลูก รวมถึงเป็นแหล่งที่สามารถรองรับแรงงานที่เข้ามาใหม่ เป็นการป้องกันการอพยพของแรงงานเข้ามาหางานทำในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ซึ่งช่วยกระจายการกระจุกตัวของโรงงานกิจการวิสาหกิจในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลไปสู่ภูมิภาค ก่อให้เกิดการพัฒนาความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจทั้งในส่วนภูมิภาคและของประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป

โดยทั่วไปแล้วปัจจัยที่ทำให้ธุรกิจ SMEs ไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างแข็งแกร่ง อาจมาจากหลายสาเหตุด้วยกัน เช่น สินค้าไม่ได้คุณภาพ แผนการตลาดที่ไม่เหมาะสม กระบวนการผลิตที่ไม่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม นอกเหนือจากปัจจัยที่กล่าวไปข้างต้นนี้แล้ว ยังมีอีกหนึ่งปัจจัยที่เป็นหัวใจสำคัญที่อาจถูกมองข้ามไปนั่นก็คือ ความรู้และความสามารถในการบริหารจัดการด้านการเงินของธุรกิจ SMEs

ดังนั้นเพื่อให้ธุรกิจสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้และสามารถขยายธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลสำเร็จ จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากสำหรับธุรกิจ SMEs ในทางที่จำเป็นต้องปรับปรุงระบบข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการด้านการเงิน กระบวนการทำงานและการควบคุม และในขั้นตอนของการขยายธุรกิจนี้เองที่ระบบการบริหารจัดการด้านการเงินที่ดี อีกทั้งรายงานการวิเคราะห์ทางการเงินอย่างละเอียดต่าง ๆ เหล่านี้ถือเป็นเครื่องมือทางการเงินที่สำคัญที่จะช่วยให้ผู้จัดการ SMEs สามารถใช้ในการประเมินผลประกอบการได้อย่างถูกต้องอันจะนำไปสู่การวางแผนงานและเป้าหมายทางธุรกิจที่ดีต่อไปในอนาคต อย่างไรก็ตามผู้จัดการ SMEs โดยส่วนใหญ่ มักละเลยต่อความสำคัญของระบบการบริหารจัดการด้านการเงินที่ดี เป็น

เหตุให้ขาดเครื่องมือทางการเงินที่มีประสิทธิภาพ คือ การไม่มีระบบข้อมูลทาง การบัญชีที่ถูกต้องและไม่มี การควบคุมที่สำคัญ จนกลายเป็นอุปสรรคชิ้นใหญ่ต่อการขยายตัวทางธุรกิจ SMEs ในอนาคต จึงทำให้ สัดส่วนของธุรกิจ SMEs ในการช่วยขับเคลื่อน GDP ของประเทศลดลงอย่างมาก

ผู้ประกอบการ SMEs ที่ประสบความสำเร็จ จะอาศัยข้อมูลทางการบัญชีเป็นแนวทางในการ บริหารธุรกิจ ข้อมูลทางการบัญชีจะช่วย ผู้ประกอบการในการวางแผน ตัดสินใจ และควบคุมการ ดำเนินงานไปสู่เป้าหมาย ข้อมูลที่ผู้ประกอบการต้องการย่อมแตกต่างกันไปตามสถานการณ์ สภาพแวดล้อม และปัญหาที่เกิดขึ้น ธุรกิจ SMEs อาจไม่จำเป็นต้องมีระบบบัญชีที่ซับซ้อนเหมือนธุรกิจ ขนาดใหญ่ แต่ผู้ประกอบการก็ยังคงให้ความสำคัญ โดยการจัดให้มีการ จดบันทึกรายการต่างๆ ที่เกิดจาก การประกอบธุรกิจลงในสมุดบัญชีอย่างเป็นระบบ เพื่อสามารถนำข้อมูลที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์ทาง เศรษฐกิจไปจัดทำรายงานทางการเงิน ตลอดจนรายงานเพื่อการบริหาร ซึ่งจะเป็ประโยชน์อย่างยิ่งในการ ตัดสินใจ นอกจากนี้สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง ที่ทำให้ธุรกิจ SMEs ดำเนินไปได้ด้วยดี คือ การควบคุม ทางการบัญชี ซึ่งเริ่มตั้งแต่การวางแผน การจัดองค์กร ขั้นตอนการปฏิบัติงาน การป้องกันรักษาสินทรัพย์ และการจดบันทึกทาง การบัญชีที่น่าเชื่อถือ ตลอดจนการกำหนดวิธีการเพื่อให้มั่นใจว่ารายการหรือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ได้รับการอนุมัติโดยผู้บริหาร รายการหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้รับการจดบันทึกอย่าง ถูกต้องตามหลักการบัญชี การเปลี่ยนแปลง หรือโยกย้ายสินทรัพย์ต้องได้รับการอนุมัติโดยผู้บริหาร การ เปรียบเทียบข้อมูลทางการบัญชีกับสินทรัพย์ที่มีอยู่ในกิจการได้กระทำเป็นครั้งคราวตามกำหนดเวลาที่ เหมาะสมและผลต่างที่เกิดขึ้นได้รับการเอาใจใส่จากผู้บริหาร

การควบคุมทางการบัญชีเป็นระบบวิธี หรือกระบวนการปฏิบัติงานที่กำหนดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้ประกอบการและพนักงานระดับปฏิบัติเกิดความมั่นใจตามสมควร ว่าการปฏิบัติงานจะบรรลุ วัตถุประสงค์ เช่น รายงานทางการเงินมีความถูกต้อง เชื่อถือได้ และการดำเนินงานมีประสิทธิภาพ แนวคิด พื้นฐานของการควบคุมทางการบัญชีทำให้เกิดลักษณะพื้นฐานในการควบคุม ดังนี้

- การมอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรแต่ละคน เข้าใจในภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ เพื่อประโยชน์ ทางด้านการควบคุม อย่างไรก็ตาม การบริหารงานในหลายๆ เรื่องของธุรกิจ SMEs มักตัดสินใจและกระทำ โดยผู้ประกอบการคนเดียว ในบางกรณีผู้ประกอบการได้จ้างพนักงานเข้ามาช่วยบริหารงาน แต่จำนวน บุคลากรก็มีไม่มากนัก หลักการควบคุมทางด้านการแบ่งแยกหน้าที่จึงอาจใช้ไม่ได้ผล ผู้ประกอบการจึง ต้องเข้าไปควบคุมดูแลกิจการและรายการต่างๆ ด้วยตนเองอย่างใกล้ชิด เช่น เข้าไปดูแลเรื่องการอนุมัติ สินเชื่อ การเก็บเงินจากลูกหนี้ และการจ่ายชำระหนี้ค่าสินค้า เป็นต้น

- รายการหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต้องได้รับการอนุมัติจากผู้บริหาร ผู้บริหารควรสอบถามและอนุมัติรายการต่างๆ ก่อนที่จะดำเนินการ ต่อไป การอนุมัติถือเป็นการควบคุมภายในที่สำคัญอย่างหนึ่ง เช่น การอนุมัติการจ่ายเงิน การอนุมัติการสั่งซื้อสินค้า การอนุมัติการจำหน่ายสินทรัพย์

- กิจกรรมสามารถจัดบันทึกรายการโดยใช้แบบฟอร์มทางการบัญชีอย่างง่ายๆ เพื่อให้แน่ใจว่ากิจการได้บันทึกรายการอย่างถูกต้องทั้งจำนวนเงินและประเภทรายการ แบบฟอร์มทางการบัญชีดังกล่าว เช่น ทะเบียนคุมสินทรัพย์ ทะเบียนคุมเช็ค ใบสำคัญจ่าย ใบรับสินค้า หรือใบอนุมัติรายการต่างๆ

- ผู้บริหารต้องจัดให้มีการตรวจนับสินทรัพย์ที่มีอยู่ในกิจการแล้วเปรียบเทียบกับยอดที่บันทึกไว้ในสมุดบัญชี เช่น การตรวจนับสินค้า เงินสด และอุปกรณ์ เป็นต้น การเปรียบเทียบดังกล่าวช่วยให้ผู้บริหารทราบว่าข้อมูลที่ปรากฏในสมุดบัญชีแสดงถึงรายการที่มีอยู่จริง กรณีที่มีผลแตกต่างระหว่างยอดที่ตรวจนับได้กับยอดตามบัญชี ผู้บริหารควรตระหนักว่ามีสิ่ง ผิดปกติเกิดขึ้นหรือไม่ และต้องหาทางแก้ไขต่อไป

- การจัดทำบัญชีสำหรับธุรกิจ SMEs โดยมีขอบเขตที่เหมาะสมกับขนาดของกิจการเป็นเรื่องสำคัญ ผู้บริหารสามารถนำโปรแกรมสำเร็จรูปที่ไม่ซับซ้อนมาช่วยในการบันทึก บัญชี โปรแกรมสำเร็จรูปดังกล่าวเป็นโปรแกรมมาตรฐานทั่วไป ซึ่งนักบัญชีสามารถเรียนรู้ได้ กิจการสามารถใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการ จัดทำบัญชี งบการเงิน และรายงานเพื่อการบริหารได้อย่างทันเวลา ตัวอย่างของงบการเงินและรายงานทางการเงินดังกล่าวได้แก่ งบแสดงฐานะการเงินหรืองบดุล งบกำไรขาดทุน รายงานยอดขาย รายงานวิเคราะห์อายุหนี้ และรายงานสินค้าคงเหลือ เป็นต้น สิ่งที่สำคัญประการหนึ่งของธุรกิจ SMEs คือ การบันทึกบัญชีอย่างเป็นระบบ ผู้ประกอบการไม่ควรนำรายรับ - รายจ่ายส่วนตัวไปรวมกับกิจการ เนื่องจากผู้ประกอบการจะไม่ทราบฐานะการเงินและผลการดำเนินงานที่แท้จริงของกิจการ ผู้ประกอบการควรใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อประโยชน์ในการวางแผนและตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจ ตัวอย่างเช่น บัญชีรับ - จ่ายเงินสดถือเป็นเรื่องจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารเงินทุนหมุนเวียนของกิจการ ผู้ประกอบการจะทราบถึงจำนวนเงินสดที่กิจการมีอยู่เพื่อจับจ่ายใช้สอยได้ หรือช่วยให้ ผู้ประกอบการสามารถประมาณค่าใช้จ่ายต่างๆ ในอนาคตได้อีกด้วย

3. ความสำคัญของบัญชีบริหารต่อ SMEs

ณภัทร วิไลสกุลยง. (บทความ, 2553) ธุรกิจ SMEs มีบทบาทสำคัญในการช่วยขับเคลื่อน GDP ของประเทศให้ขยายตัวได้อย่างมั่นคงแข็งแกร่งในระยะยาว และปัจจัยหนึ่งที่จะสามารถช่วยผลักดันให้ธุรกิจ SMEs เติบโตได้อย่างเข้มแข็งก็คือ การบริหารจัดการทางการเงินที่ดี แต่ยังมีประเด็นหลักอยู่ 2 ประการ ที่ทำให้ผู้จัดการธุรกิจ SMEs ในปัจจุบัน ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์จากการนำความรู้ด้านบัญชีจัดการมาใช้ในการบริหารธุรกิจของตัวเอง ได้แก่

1. ความเชื่อที่ว่าธุรกิจ SMEs เป็นธุรกิจขนาดเล็ก จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมึระบบการบัญชีและการวิเคราะห์ทางการเงินที่ซับซ้อน ด้วยความเชื่อดังกล่าวส่งผลให้ผู้จัดการ SMEs มีความเข้าใจที่คับแคบเกี่ยวกับประโยชน์และความสามารถของการทำงานของระบบการบัญชีจัดการ จึงทำให้ไม่เห็นความสำคัญของการทำงานของระบบดังกล่าว ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการบัญชีการเงินและบัญชีจัดการที่ถูกต้อง

2. ปัญหาเกี่ยวกับต้นทุนในการจัดตั้งระบบบัญชีการเงินและบัญชีจัดการ นอกเหนือจากการขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับประโยชน์และการนำข้อมูลทางการเงินมาใช้ในการบริหารจัดการธุรกิจดังที่กล่าวมาแล้วนั้น ด้วยข้อจำกัดของขนาดธุรกิจ SMEs ซึ่งเป็นธุรกิจขนาดเล็ก จึงเป็นอีกหนึ่งประเด็นที่ทำให้ขาดแรงจูงใจในการที่จะลงทุนเพื่อระบบการบัญชีการเงินและบัญชีบริหารนั่นเอง

ดังนั้น หน่วยงานที่ดูแลเกี่ยวกับการส่งเสริมธุรกิจ SMEs ควรเข้ามาดูแล ให้ความรู้ พร้อมทั้งหาวิธีที่จะช่วยให้ธุรกิจ SMEs มีระบบการบัญชีการเงินและบัญชีจัดการด้วยต้นทุนที่ทาง SMEs สามารถจ่ายได้ ซึ่งเป็นแนวทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยให้ธุรกิจ SMEs สามารถนำความรู้ความเข้าใจทางการบัญชีการเงินและบัญชีบริหารมาประยุกต์ใช้สำหรับเป็นแนวทางในการบริหารจัดการองค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อความแข็งแกร่งทางการเงินเช่นเดียวกับธุรกิจขนาดใหญ่ เพื่อที่จะเห็นบทบาทการเติบโตของธุรกิจ SMEs ให้เป็นแรงขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ

บทที่ 3
ผลการศึกษา

ผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 5 ส่วนคือ

1. คุณลักษณะที่สำคัญของสำนักงานบัญชีที่คาดว่าจะมีความสำคัญกับการให้บริการในมุมมองของบัญชีบริหาร
 2. ผลของการนำข้อมูลทางบัญชีที่สำนักงานบัญชีจัดทำไปใช้ในมุมมองของบัญชีบริหาร
 3. ประโยชน์ ปัญหาและข้อจำกัดที่จะให้ SMEs เป็นผู้จัดทำบัญชีเอง
 4. ความเป็นไปได้ที่จะเปลี่ยนบทบาทของสำนักงานบัญชี
 5. การนำผลของงบการเงินที่ได้ไปใช้ในการกำกับดูแล เพื่อพัฒนาสำนักงานบัญชี และ SMEs
1. คุณลักษณะที่สำคัญของสำนักงานบัญชีที่คาดว่าจะมีความสำคัญกับการให้บริการในมุมมองของบัญชีบริหาร

จากการสอบถามสำนักงานบัญชีในเขตภาคเหนือตอนล่าง 50 ราย ได้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสำนักงานบัญชีและจำนวน SMEs ที่มารับบริการกับสำนักงานบัญชี สรุปได้ดังตาราง ต่อไปนี้

จำนวนบุคลากร	จำนวนสำนักงานบัญชี
น้อยกว่า 5 คน	22
5 – 10 คน	23
มากกว่า 10 คน	5
รวม	50

ระยะเวลาที่ทำธุรกิจจนถึงปัจจุบัน	จำนวนสำนักงานบัญชี
น้อยกว่า 5 ปี	8
5 – 10 ปี	12
มากกว่า 10 ปี	30
รวม	50

จำนวน SMEs ที่มารับบริการ	จำนวนสำนักงานบัญชี
น้อยกว่า 50 ราย	3
50-100 ราย	26
100-150 ราย	15
150-200 ราย	4
มากกว่า 200 ราย	2
รวม	50

โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป	จำนวนสำนักงานบัญชี
Express	20
EASY-ACC	15
All in one	5
CD-Organizer	5
อื่นๆ	5
รวม	50

จากการศึกษาสำนักงานบัญชีในเขตภาคเหนือตอนล่างทั้งสิ้นจำนวน 50 ราย พบว่า สำนักงานบัญชีส่วนใหญ่รับบริการกับธุรกิจ SMEs ที่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดเดียวกับที่สำนักงานบัญชีตั้งอยู่ และมีสำนักงานบัญชีบางแห่งที่รับบริการธุรกิจ SMEs ข้ามเขตไปยังจังหวัดใกล้เคียง เนื่องจากมีผู้แนะนำสำนักงานบัญชีส่วนใหญ่ ดำเนินธุรกิจมานานกว่า 10 ปีขึ้นไป สำนักงานบัญชีส่วนใหญ่มีลูกค้าที่ต้องบริการ ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 50 – 100 ราย มีเพียง 2 สำนักงานที่มีลูกค้า 200 รายขึ้นไป สำหรับลูกค้า SMEs ที่มาใช้บริการประกอบด้วยธุรกิจซื้อขายไป มากที่สุด รองลงมาคือธุรกิจบริการ และธุรกิจผลิตสินค้าตามลำดับ โดยพนักงานของสำนักงานบัญชีส่วนใหญ่มีทั้งวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรี มีเพียง 5 สำนักงานที่มีพนักงานวุฒิปริญญาตรีทั้งหมด สำหรับจำนวนพนักงานของสำนักงานบัญชีส่วนใหญ่มีจำนวนระหว่าง 5 – 10 คน และจำนวนไม่ถึง 5 คน พอๆ กัน และสำนักงานบัญชีทุกสำนักงานมีการนำโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป มาใช้ในการบันทึกบัญชีและการจัดทำงบการเงิน สำหรับโปรแกรมสำเร็จรูปที่เป็นที่นิยม ได้แก่ Express และ EASY-ACC

2. ผลของการนำข้อมูลทางบัญชีที่สำนักงานบัญชีจัดทำไปใช้ในมุมมองของบัญชีบริหาร

พบว่า SMEs ส่วนใหญ่นำข้อมูลที่สำนักงานบัญชีจัดทำไปใช้ในบทบาทของบัญชีการเงินเท่านั้น คือยื่นภาษีต่อกรมสรรพากร และนำส่งงบการเงินต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า โดยที่ SMEs ยังไม่มีการนำงบการเงินที่สำนักงานบัญชีจัดทำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการให้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัด การขยายกิจการ หรือแม้แต่เรื่องการนำข้อมูลจากงบการเงินไปใช้ในการตัดสินใจดำเนินงาน ตามปกติไม่ว่าจะเป็นการควบคุมหรือสั่งการ

3. ประโยชน์ ปัญหาและข้อจำกัดที่จะให้ SMEs เป็นผู้จัดทำบัญชีเอง

พบว่า ถ้าให้ SMEs เป็นผู้จัดทำบัญชีเอง ประโยชน์ที่เกิดขึ้นคือ เอกสารทางบัญชีจะสูญหาย น้อยลง ไม่มีข้อมูลที่รั่วไหล เนื่องจากไม่ต้องมีการเคลื่อนย้ายเอกสารออกจากกิจการ และการนำส่งงบการเงินให้กับหน่วยงานที่กำกับดูแลก็จะปฏิบัติตามกำหนด ไม่เกิดความล่าช้าเนื่องจากกิจการเป็นผู้ควบคุมบริหารจัดการเอง

แต่ก็อาจมีปัญหาและข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นได้คือ ถ้า SMEs จ้างพนักงานบัญชีเองจะเกิดค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินเดือน เงินทุนด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ โปรแกรมทางบัญชี ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ซึ่งสูงกว่าการให้บริการของสำนักงานบัญชี หรือแม้แต่ปัญหาในเรื่องอัตราการเข้าออกของพนักงานซึ่งมีผลกระทบต่อเนื่องในการจัดทำบัญชี ประกอบกับปัญหาในเรื่องของพนักงานบัญชีที่รับมาทำงานขาดความรู้ ความเข้าใจที่เพียงพอ ทำให้ไม่สามารถจัดทำงบการเงินได้ ซึ่งในท้ายที่สุด SMEs ก็ยังต้องใช้บริการสำนักงานบัญชีเพื่อออกงบการเงิน ส่วนพนักงานบัญชีเป็นเพียงผู้มีหน้าที่รวบรวมเอกสารเท่านั้น หรือบางกิจการเป็นธุรกิจขนาดเล็กซึ่งมีรายการทางบัญชีไม่มากจึงไม่คุ้มกับการจ้างพนักงานเพื่อมาจัดทำบัญชีเอง และปัญหานอกจากนี้ SMEs เองไม่มีบุคลากรที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับเอกสารทางบัญชีที่สามารถนำมาใช้ได้ในทางภาษี ซึ่งมักถูกสรรพากรประเมินถ้าพบว่ามีค่าไม่ถูกต้องในการเสียภาษีของ SMEs หรือต้องเสียค่าปรับล่าช้าเมื่อยื่นเสียภาษีไม่ตรงตามกำหนด

4. ความเป็นไปได้ที่จะเปลี่ยนบทบาทของสำนักงานบัญชี

พบว่า สำนักงานบัญชีส่วนน้อยที่ยังไม่มีความพร้อมในเรื่องบุคลากร ดังนั้นธุรกิจ SMEs จึงรวบรวมเอกสารทางบัญชี และนำส่งเอกสารเหล่านั้นให้กับสำนักงานบัญชี และสำนักงานบัญชีจะจัดทำงบการเงินให้กับ SMEs ปีละ 1 ครั้งเพื่อนำส่งต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า และในระหว่างเดือนสำนักงานบัญชีจะสรุปข้อมูลด้านภาษีต่างๆ เพื่อนำส่งสรรพากรเท่านั้น โดยที่ SMEs ไม่ได้นำข้อมูลทางการเงินนั้นไปใช้ประโยชน์เพื่อการตัดสินใจของ SMEs เลย แต่สำนักงานบัญชีที่เหลือส่วนใหญ่มีความพร้อม ที่จะทำข้อมูลเพื่อให้ SMEs นำไปใช้ในมุมมองของบัญชีบริหารเพื่อการตัดสินใจ และพร้อมที่จะเป็นที่ปรึกษาด้านข้อมูลทางบัญชีให้กับ SMEs และมีสำนักงานบัญชีบางส่วนที่ให้บริการทั้งรับทำบัญชีที่สำนักงานบัญชี และเป็นผู้ให้คำปรึกษากับ SMEs โดยใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูปเดียวกันกับที่สำนักงานบัญชีนั้นๆ ใช้ จะเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้ให้คำปรึกษา โดยให้ SMEs เป็นผู้จัดทำบัญชีเอง

สำหรับสำนักงานบัญชีที่พร้อมที่จะเป็นผู้ให้คำปรึกษาด้านข้อมูลทางบัญชีให้กับ SMEs แต่ยังไม่สามารถเปลี่ยนบทบาทได้นั้น เกิดจากความไม่พร้อมของ SMEs มากกว่า ที่ไม่ต้องการให้เกิดความยุ่งยากกับ SMEs เอง จึงยังมี SMEs มาใช้บริการของสำนักงานบัญชีอยู่เป็นจำนวนมาก

5. การนำผลที่ได้ไปใช้ในการกำกับดูแล เพื่อพัฒนาสำนักงานบัญชี และ SMEs

พบว่า ถ้าให้ SMEs เป็นผู้จัดทำบัญชีเองนั้น หน่วยงานที่กำกับดูแลซึ่งก็คือกรมพัฒนาธุรกิจการค้า สามารถเพิ่มจำนวนผู้มาขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีมากขึ้น เมื่อมีผู้ทำบัญชีเพิ่มขึ้น ผู้ทำบัญชีเหล่านั้นจะต้องเป็นผู้ที่เข้ารับการอบรมพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (CPD: Continuing Professional Development) ทำให้ประเทศมีนักบัญชีที่ได้รับการพัฒนาความรู้อย่างสม่ำเสมอมาก ซึ่งจะทำให้ SMEs มีบุคลากรที่มีความรู้สามารถบริหารองค์กรโดยมีข้อมูลในมุมมองของบัญชีบริหารมาประกอบการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำส่งงบการเงินให้กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าตรงตามเวลาในขณะเดียวกัน กรมสรรพากรสามารถจัดเก็บภาษีได้ตามความเป็นจริง ลดภาระการตรวจสอบย้อนหลัง

สำหรับ SMEs ที่มีพนักงานมาบัญชีเป็นผู้ทำบัญชีเองนั้น จะทำให้ในองค์กรมีการแบ่งหน่วยงานรับผิดชอบ ทำให้มีระบบการควบคุมภายในที่ดีขึ้น และทำให้ผู้บริหาร SMEs มีข้อมูลในการตัดสินใจเพื่อการบริหารธุรกิจตลอดเวลาตามต้องการ และสุดท้ายเมื่อมีการจัดทำข้อมูลที่ถูกต้องจาก SMEs เอง เมื่อ

นำไปรวมเป็นข้อมูลระดับประเทศก็จะสามารถนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้ในการกำหนดนโยบาย เกี่ยวกับการ
บริหารจัดการธุรกิจ SMEs ในระดับประเทศได้ต่อไป

บทที่ 4

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษา พบว่าธุรกิจ SMEs ใช้บริการของสำนักงานบัญชีในการจัดทำข้อมูลทางบัญชี เพื่อยื่นเสียภาษีต่อกรมสรรพากร และงบการเงินเพื่อนำส่งกรมพัฒนาธุรกิจการค้า แต่ข้อมูลทางบัญชีที่ได้จากสำนักงานบัญชีนั้น SMEs นำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ต่อ เพื่อการตัดสินใจในองค์กรที่น้อยมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (Walker, et.al., 2011) ได้มีการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลทางบัญชีบริหารที่นำมาใช้ในการตัดสินใจ ที่ได้รับการรับบริการของสำนักงานบัญชี กับข้อมูลที่ได้จากการจัดทำข้อมูลทางบัญชีภายในองค์กรเอง พบว่ายังมีข้อมูลหลายประเภทที่ไม่ได้รับการให้บริการของสำนักงานบัญชี ในขณะที่การจัดทำข้อมูลทางบัญชีภายในองค์กรเองนั้น จะได้ข้อมูลทางบัญชีบริหารเพื่อใช้ในการตัดสินใจที่มากกว่า และถึงแม้ว่าข้อมูลที่ได้จากสำนักงานบัญชีจะเป็นข้อมูลเพื่อวัตถุประสงค์ของบัญชีการเงิน แต่ถ้า SMEs ได้นำมาใช้ในมุมมองของบัญชีบริหารมากขึ้น ก็อาจทำให้ความเป็นไปได้ในการเปลี่ยนแปลงบทบาทของสำนักงานบัญชีมาเป็นมุมมองของบัญชีบริหารได้ ดังผลงานวิจัยของ (Kadak & Roostalu, 2013) แสดงให้เห็นว่า บัญชีการเงินที่เป็นการจัดทำข้อมูลเพื่อนำเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่บัญชีบริหารเป็นการจัดทำข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ ถึงแม้จะเป็นคนละวัตถุประสงค์ แต่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิด สามารถนำข้อมูลทางการเงินที่ได้นำไปใช้ควบคู่กันไป จึงจะทำให้บทบาทของการบัญชีบริหารมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ผลงานวิจัย ของ (Mbogo, 2011) พบว่าความรู้ความสามารถของผู้บริหารในด้านการบัญชีบริหาร เป็นสาระสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจและเป็นเกณฑ์หนึ่งที่จะทำให้ SMEs มีการพัฒนา เติบโตและประสบความสำเร็จได้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (Nandan, 2010) พบว่าถ้ามีการนำข้อมูลทางบัญชีที่สำคัญ และเกี่ยวกับการตัดสินใจมาใช้ในธุรกิจ SMEs จะทำให้ธุรกิจเห็นโอกาสและทิศทางที่ท้าทายได้ในอนาคต และ ผลงานวิจัยของ (Agbejule, 2011) พบว่า หากผู้บริหารมีการใช้ข้อมูลทางบัญชีบริหาร จะทำให้การดำเนินงานต่างๆขององค์กร ไปในทางที่ดี มีความยืดหยุ่น มีการทำงานร่วมกันมากขึ้น และการวิจัยเรื่องการดำเนินงานต่างๆ จะลดลง ซึ่งผลที่ได้สามารถสร้างให้เกิดผลการดำเนินงานในเชิงบวก

จากผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่าข้อมูลด้านบัญชีบริหารเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญยิ่ง ในการบริหารองค์กรให้ประสบความสำเร็จ และจากผลการวิจัย ก็พบว่ามีทั้งข้อดีข้อเสีย ของการจ้างพนักงานบัญชีเองกับการใช้บริการของสำนักงานบัญชีในการจัดทำข้อมูลทางบัญชี แต่จากผลการวิจัย ในท้ายที่สุด

SMEs ส่วนใหญ่ก็ยังเลือกที่จะจ้างสำนักงานบัญชีมากกว่าที่จะจ้างพนักงานบัญชีเอง แสดงให้เห็นว่า SMEs ยังไม่เห็นความสำคัญของข้อมูลทางบัญชีที่นำไปตัดสินใจ อาจเป็นเพราะว่าข้อมูลของกิจการมีไม่มาก ไม่ซับซ้อน ผู้บริหาร SMEs รับทราบข้อมูลทุกอย่าง โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยข้อมูล หรือเป็นเพราะว่าผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ภายใต้สภาพการแข่งขันที่สูง ยังเป็นการบริหารงานแบบเดิมๆ เช่นงานวิจัยของ (Smith, 2008) พบว่าเทคนิคการบริหารเชิงกลยุทธ์ ยังไม่เป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลาย หรือไม่ก็อาจจะยังไม่เข้าใจและนำไปใช้กันอย่างจริงจัง แต่อย่างไรก็ตามในมุมมองของการบริหารเชิงกลยุทธ์ ก็ยังมีผลกระทบและมีอิทธิพลต่อความคิดทางธุรกิจ และพยายามที่จะหาทางเพื่อจะนำมาใช้ในกระบวนการทางธุรกิจ หรือแม้แต่งานวิจัยของ (Fleischman, et.al., 2010) พบว่ามีการรับรู้ที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดระหว่างผู้ใช้ และผู้ถูกใช้ในเรื่องคุณภาพของการนำข้อมูลเชิงบัญชีบริหารมาใช้ เพื่อทำให้องค์กรรู้ว่าควรดำเนินการอย่างไร ในทิศทางใด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

สำหรับความเป็นไปได้ที่จะเปลี่ยนแปลงบทบาทของสำนักงานบัญชีจากผู้บันทึกข้อมูลเพียงอย่างเดียว และมาเป็นผู้ให้คำปรึกษาแทนนั้น ถึงแม้จะเป็นไปได้ค่อนข้างยาก เนื่องจาก SMEs ในเขตภาคเหนือตอนล่าง ยังไม่เห็นความสำคัญของการมีข้อมูลทางบัญชีเพื่อใช้ในการตัดสินใจ จึงทำให้บทบาทของสำนักงานบัญชีจึงเป็นเพียงผู้บันทึกรายการและจัดทำงบการเงินเพื่อวัตถุประสงค์ของบัญชีการเงินเท่านั้น เมื่อเปรียบเทียบกับสำนักงานบัญชีของประเทศญี่ปุ่น ดังในบทความที่ว่า SMEs ของประเทศญี่ปุ่นเห็นความสำคัญของการจัดทำข้อมูลทางบัญชีเอง จึงทำให้บทบาทของสำนักงานบัญชีในประเทศญี่ปุ่นบางแห่งเปลี่ยนเป็นเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ SMEs เมื่อมีปัญหาในการจัดทำข้อมูล (ศิริรัฐ ชาติเวชการ, 2548)

ถึงแม้จะมีผลงานวิจัยมากมายที่สนับสนุนการนำข้อมูลเชิงบริหารมาใช้ในการตัดสินใจ แต่ SMEs ก็ยังเลือกทางเลือกที่จะใช้บริการของสำนักงานบัญชี ที่ข้อมูลที่ได้มีส่วนใหญ่นำมาใช้ในมุมมองของบัญชีการเงินเท่านั้น เพราะธุรกิจ SMEs มีการเปรียบเทียบ ข้อดีและข้อเสียของการจ้างพนักงานเองกับการใช้บริการของสำนักงานบัญชี แล้วเลือกที่จะลดปัญหาและข้อยุ่งยากที่เกิดขึ้นกับ SMEs โดยไปจ้างสำนักงานทำบัญชี หรือเป็นเพราะ ธุรกิจ SME ยังไม่เห็นความสำคัญของการจัดทำข้อมูลทางบัญชีเพื่อนำไปใช้ทั้งในมุมมองของบัญชีการเงินและบัญชีบริหารไปพร้อมๆกัน

เห็นได้ชัดว่า ไม่ว่าจะเป็นการใช้บริการของสำนักงานบัญชี หรือการเลือกทำบัญชีด้วยตนเองนั้น ต่างก็มีประโยชน์มาก แต่ในขณะเดียวกันข้อเสียของทั้งสองวิธีก็เป็นสิ่งที่ไม่ควรละเลย ดังนั้น จึงต้องเลือกซึ่งน้ำหนักข้อดีข้อเสียและเทียบดูว่าแบบไหนจะเหมาะสมกับกิจการ ซึ่งไม่ว่า SMEs จะเลือกแบบไหนดังที่

กล่าวไว้ข้างต้น การทำบัญชีถือเป็นหัวใจของการทำธุรกิจ เพราะถ้าปราศจากการจัดทำบัญชีที่ดีแล้วธุรกิจ อาจต้องประสบปัญหาต่างๆ ไปจนถึงต้องเลิกกิจการเลยก็ได้ ในทางตรงกันข้ามถ้ามีการจัดการด้านบัญชีที่ดี นอกจากธุรกิจ SMEs จะไปรอดแล้ว ผลการวิเคราะห์บัญชียังอาจช่วยอุดรอยรั่วต่างๆ และพัฒนา SMEs ให้ดียิ่งขึ้นได้

สรุปได้ว่า SMEs ในเขตภาคเหนือตอนล่างส่วนใหญ่ เลือกใช้บริการของสำนักงานบัญชี ก็เพื่อให้มี งบการเงินส่งกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เสียภาษีให้กับกรมสรรพากร หรือแม้แต่การนำเงินส่งประกันสังคม เป็นต้น เพราะต้องการลดความยุ่งยากที่จะเกิดขึ้นของ SMEs เองเท่านั้น โดยที่ SMEs ไม่ได้ตระหนักถึง ข้อมูลทางการเงินที่จะนำมาใช้ตัดสินใจในมุมมองของบัญชีบริหารเลย ซึ่งในด้านของสำนักงานบัญชีเอง มีความเห็นว่า สำนักงานบัญชีในเขตภาคเหนือตอนล่างส่วนใหญ่มีความพร้อมที่จะเปลี่ยนบทบาทการทำ ข้อมูลในมุมมองของบัญชีบริหาร แต่มีความเป็นไปได้ยาก ที่จะเปลี่ยนบทบาทของสำนักงานบัญชีไปเป็น ผู้ให้คำปรึกษา หรือให้ SMEs นำข้อมูลทางการเงินที่สำนักงานบัญชีจัดทำ ไปใช้ในมุมมองของบัญชีบริหาร เนื่องจาก SMEs ไม่เห็นความสำคัญ และไม่ต้องการเสียเวลา จึงทำให้ SMEs ส่วนใหญ่ในเขตภาคเหนือ ตอนล่างยังคงใช้บริการของสำนักงานบัญชีอยู่

ข้อเสนอแนะสำหรับโครงการวิจัยเรื่องถัดไป

สำหรับการทำวิจัยในครั้งนี้ เป็นการสอบถามในส่วนของสำนักงานบัญชี ในมุมมองด้านต่างๆ ว่ามีความเป็นไปได้เพียงใดที่ SMEs จะเป็นผู้จัดทำบัญชีของธุรกิจ เอง เพื่อให้เห็นถึงความเป็นไปได้ที่จะเปลี่ยนแปลงบทบาทของสำนักงานบัญชีในมุมมองของบัญชีบริหารได้ ซึ่งเป็นเพียงมุมมองของสำนักงานบัญชีเท่านั้น ดังนั้นเพื่อให้มีมุมมองครบถ้วน งานวิจัยครั้งต่อไปจึงควรสำรวจถึงมุมมองของธุรกิจ SMEs ด้วย ว่าเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด มีข้อเสนอใด ที่จะให้ SMEs เป็นผู้จัดทำข้อมูลทางบัญชีเองได้ โดยให้สำนักงานบัญชีเป็นที่ปรึกษาแทน เพื่อยกระดับของสำนักงานบัญชี เนื่องจากสำนักงานบัญชีมีศักยภาพมากกว่าที่จะจัดทำข้อมูลทางบัญชีเพียงอย่างเดียว และยังเป็นการเพิ่มความสามารถของ SMEs ให้ก้าวทันต่อสภาวะการเปลี่ยนแปลงที่มีการแข่งขันสูง โดย SMEs จะมีข้อมูลทางการบัญชีเพื่อใช้ในการตัดสินใจที่ทันเวลา เพื่อนำข้อมูลมาประกอบกับงานวิจัยครั้งนี้ ซึ่งจะทำให้หน่วยงานที่กำกับดูแลสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ณภัทร วิไลสกุลยง. (2553). ความแข็งแกร่งทางธุรกิจการเงินของ SMEs. ได้จาก http://www.tpa.or.th/publisher/pdfFileDownloadS/FQ151_p77-79.pdf. 18 พฤศจิกายน 2557.
- บทบาท SMEs กับการพัฒนาธุรกิจไทย. ได้จาก www.vcharkarn.com/varticle/34548. 23 กันยายน 2556
- ศิริรัฐ โชติเวทการ. (2548). วิวัฒนาการของการจัดทำบัญชีในธุรกิจ SMEs. ได้จาก <http://www.smlaudit.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=539117279> 6 ตุลาคม 2555
- ศิลปพร ศรีจันเพชร. (2555). บริหารจัดการ SMEs ด้วยระบบบัญชี. ได้จาก <http://www.sanpakornsarn.com/backend/magazine-file/file1345005520.pdf>. 9 มกราคม 2558
- สุภาพร แซ่มซ้าย. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อแนวปฏิบัติงานบัญชีของนักบัญชีไทย วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี. 10 (3), 73-80.
- อนุรักษ์ ทองสุโขวงศ์ และ ศิริลักษณ์ ศุภรัชย์. (2553). การใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินของวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารวิชาการ มอบ. 12 (2), 79 - 85
- Agbejule, A. (2011). Organization culture and performance; the role of management accounting system. *Journal of Applied Accounting Research*, 12 (1), 74 – 89
- Fleischman, G, Walker, K and Johnson, E, (2010). A field study of user versus provider perceptions of management accounting system services. *International Journal of Accounting and Information Management*, 18 (3), 252 - 285
- Kadak, T and Roostalu, L. (2013). Management Accounting Problems and Perspective in the Local Government of Estonia: An Analysis From the Viewpoint of Parsons' Paradigm. *Journal of Modern Accounting and Auditing*, 9 (1), 20 – 36

Mbogo, M. (2011). Influence of Managerial Accounting Skills on SME's on the Success and Growth of Small and Medium Enterprises in Kenya. *Journal of Language, Technology & Entrepreneurship in Africa* , 3(1), 109 – 132.

Nandan, R. (2010). Management Accounting Needs of SMEs and the Role of Professional Accountants: A Renewed Research Agenda *JAMAR*, 8 (1), 65 – 77

Smith. L,K. (2013). Strategic management accounting: how far have we come in 25 years?, *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 21 (2), 204 – 228

Walker, K, Fleischman, G, and Johnson, E, (2011). Perceptions of Management Accounting services. *Global Journal of Business Research*, 5 (1), 111 - 123

i 6839519

ภาคผนวก

15 ก.ย. 2558

สำนักหอสมุด

แบบแนวร่างคำถามในการสัมภาษณ์

แบบแนวร่างคำถาม

บทบาทการให้บริการของสำนักงานบัญชีในมุมมองของบัญชีบริหาร

แบบแนวคำถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนแรก ประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญของสำนักงานบัญชีซึ่งคาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับบทบาทบริการในมุมมองของบัญชีบริหาร

ส่วนที่สอง ประกอบด้วยข้อมูลทั้งหมดที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์หิวจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์หิวจัยแต่ละข้อ

ส่วนแรก ประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญของสำนักงานบัญชีซึ่งคาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับบทบาทบริการในมุมมองของบัญชีบริหาร

สำนักงานบัญชีจังหวัดตำแหน่งงาน(ผู้ตอบแบบสอบถาม)

วุฒิการศึกษาสาขา ประสบการณ์ทำงานด้านบัญชี ปี

สำนักงานบัญชีเปิดดำเนินการมาเป็นระยะเวลา ปี (ปัจจุบันเดือนมกราคม ปีพ.ศ. 2555)

เริ่มเปิดดำเนินการมีพนักงานจำนวน คน ปัจจุบันมีจำนวนพนักงาน

พนักงานวุฒิการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน คน

ปริญญาตรี จำนวน คน

สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน คน

โปรแกรมบัญชีที่ใช้ได้แก่ 1.

2.

3.

4.

ประเภทธุรกิจที่ให้บริการ ได้แก่ 1. อุตสาหกรรม จำนวน ราย

2. พาณิชยกรรม จำนวน ราย

3. บริการ จำนวน ราย

รูปแบบธุรกิจที่ให้บริการ ได้แก่ 1. เจ้าของคนเดียว จำนวน ราย

2. ห้างหุ้นส่วน จำนวน ราย

3. บริษัทจำกัด จำนวน ราย

ส่วนที่สอง ประกอบด้วยข้อมูลทั้งหมดที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์หิวภัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์หิวภัยแต่ละข้อ

ขอให้ท่านได้พิจารณาประเด็นคำถาม และแสดงความคิดเห็นโดยทำเครื่องหมาย ✓ (ถูก) ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยพิจารณาว่าข้อความมีโอกาสและข้อจำกัดเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด

ประเด็น	โอกาสและข้อจำกัดที่จะเป็นไปได้จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด				
	5	4	3	2	1
1. เพื่อศึกษาถึงผลของการนำข้อมูลทางบัญชีที่สำนักงานบัญชีจัดทำให้ SMEs นำไปใช้ในมุมมองของบัญชีบริหาร					
1.1 SMEs นำข้อมูลจากงบการเงินไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด					
1.2 SMEs นำข้อมูลจากงบการเงินไปใช้ประกอบการตัดสินใจในภาวะสำคัญ เช่น ขยายกิจการ					

1.3 SMEs นำข้อมูลจากงบการเงินไปใช้ประกอบการพิจารณาเป้าหมายของกิจการ					
1.4 SMEs นำข้อมูลจากงบการเงินไปใช้เพื่อการสั่งการ การควบคุมบุคลากร และทรัพยากรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล					
2. เพื่อศึกษาถึงประโยชน์ ปัญหา และข้อจำกัดที่จะให้ SMEs เป็นผู้จัดทำบัญชีเอง					
<u>ประโยชน์</u>					
2.1 เอกสารทางบัญชีสูญหายลดลง					
2.2 การนำส่งรายงานได้ตามกำหนดเวลาราชการ					
<u>ปัญหาและข้อจำกัด</u>					
2.3 ค่าใช้จ่ายในการทำบัญชีสูงกว่าใช้บริการจากสำนักงานบัญชี					
2.4 อัตราการเข้า-ออกพนักงานของ SMEs กระทบความต่อเนื่องในการจัดทำบัญชี					
2.5 จำนวนเงินลงทุนด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และโปรแกรมบัญชีมากกว่าประโยชน์ที่ได้รับ					
ประเด็น	โอกาสและข้อจำกัดที่จะเป็นไปได้จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด				
	5	4	3	2	1
<u>ปัญหาและข้อจำกัด (ต่อ)</u>					
2.6 ความรู้ของบุคลากรในสถานประกอบการ SMEs ไม่สามารถจัดทำบัญชีได้					

2.7 รายการบัญชีของ SMEs มีไม่มากจึงไม่คุ้มค่ากับการจ้างบุคลากรเพื่อจัดทำบัญชีเอง					
2.8 SMEs ไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับเอกสารบัญชีที่สามารถนำมาใช้ได้ทางภาษี					
3. เพื่อศึกษาถึงความเป็นไปได้ที่จะเปลี่ยนบทบาทของสำนักงานบัญชีจากผู้เป็นเพียงผู้บันทึกรายการ ให้เป็นผู้ให้คำปรึกษา					
3.1 ความพร้อมในการให้คำปรึกษาด้านการจัดทำงบประมาณ					
3.2 ความพร้อมในการให้คำปรึกษาด้านการวางแผนภาษีอากร					
3.3 ความพร้อมในการให้คำปรึกษาด้านการเงินการลงทุน					
3.4 ความพร้อมในการให้คำปรึกษาด้านการวิเคราะห์งบการเงิน					
4. เพื่อศึกษาถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลที่ได้ไปใช้ในการกับดูแล					
4.1 กรมพัฒนาธุรกิจการค้าควบคุมให้ SMEs บันทึกบัญชีตามมาตรฐานการบัญชี					
4.2 กรมพัฒนาธุรกิจการค้าและกรมสรรพากรได้รับการนำส่งงบการเงินตามกำหนดเวลา					
4.3 กรมสรรพากรประมาณการจัดเก็บภาษีได้ตามความเป็นจริง					
4.4 กรมสรรพากรลดภาระการตรวจสอบบัญชีย้อนหลัง					
4.5 สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, กรมพัฒนาธุรกิจการค้า และกรมสรรพากร ร่วมกันพัฒนาขีดความสามารถ SMEs					
4.6 พัฒนาประเทศให้สามารถแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้					
5. เพื่อศึกษาถึงการพัฒนารองรับสำนักงานบัญชีและธุรกิจ SMEs					

5.1 พนักงานบัญชีขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีเพิ่มขึ้น					
5.2 พนักงานที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีเข้ารับการอบรมความรู้บัญชีต่อเนื่อง					
ประเด็น	โอกาสและข้อจำกัดที่จะเป็นไปได้จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด				
	5	4	3	2	1
5.3 พนักงานบัญชีลดช่วงเวลาดำเนินการปิดงบการเงินได้					
5.4 SMEs มีระบบการแบ่งงานรับผิดชอบ					
5.5 SMEs มีระบบการควบคุมภายในที่ดี					
5.6 SMEs ต้องการข้อมูลบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจ					

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ-นามสกุล** นางกนกพร สุรนัฐกุล
Mrs.Kanogporn Suranattakul
- บัตรประชาชน** 3659900599313
- ตำแหน่งทางวิชาการ** ผู้ช่วยศาสตราจารย์
- สถานที่ทำงาน** ภาควิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร มหาวิทยาลัย
นเรศวร อำเภอ เมือง จังหวัด พิษณุโลก 65000 โทรศัพท์ 0-5596-2126
Fax. 0-5596-2097
E-mail skanogporn@hotmail.com
- ประวัติการศึกษา** บัณฑิตมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
บัณฑิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ผลงานทางวิชาการ**
- หัวหน้าโครงการวิจัย โครงการวิจัย การศึกษาบทบาทการให้บริการของ
สำนักงานบัญชีในมุมมองของบัญชีบริหาร (2556)
 - หัวหน้าโครงการวิจัย โครงการวิจัย การศึกษา Model คำานวณต้นทุนหลักสูตร
ระดับบัณฑิตศึกษา กรณีศึกษาคณะวิทยาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร (2552)
 - ผู้วิจัยร่วม โครงการวิจัย การจัดการความรู้โรงสีชุมชน (2551)
 - เอกสารประกอบการสอน วิชา การบัญชีต้นทุน 1 (Cost Accounting I)
 - กนกพร สุรนัฐกุล, ศิรรัตน์ สนชัย, ศุภสิทธิ พวรรณารุโณทัย. รูปแบบใหม่ของ
รายงานการเงิน 0110 รง.5. วารสารวิชาการสาธารณสุข 2549; 5: 722-728
 - กนกพร สุรนัฐกุล, ศิรรัตน์ สนชัย, ศุภสิทธิ พวรรณารุโณทัย. ต้นทุนบริการ
ผู้ป่วยแยกตามประเภทสิทธิของโรงพยาบาลพุทธชินราช. พุทธชินราชเวชสาร
2548; 22: 117-126
 - หัวหน้าโครงการวิจัย การศึกษารายงานการเงินเพื่อแสดงประสิทธิภาพของ
โรงพยาบาล (2546)